

Огляд податкових спорів

Випуск 5
Лютий 2013

В цьому випуску Огляду податкових спорів, ми зосередимо увагу на актуальній практиці Вищого адміністративного суду України у справах щодо оскарження податкових повідомлень-рішень. Ми обрали ті справи, які вважаємо цікавими з точки зору практичного застосування.

**Нікчемні
правочини:
актуальна
судова
практика
Вищого
адміністрати-
вного суду
України (ВАСУ)**

Податковий орган програв справу щодо визнання договору недійсним на підставі його фіктивності (рішення ВАСУ від 17 вересня 2012 року у справі № К-45178/09).

Факти

Податковий орган подав позовну заяву про визнання недійсним договору між Компанією та її контрагентом. Головним доказом, наданим податковим органом, були пояснення директора контрагента, де він стверджував, що не підписував договір і не мав жодних відносин з Компанією.

Суди першої та апеляційної інстанції відхилили вимоги податкового органу.

Податковий орган подав касаційну скаргу.

ВАСУ частково задовольнив вимоги податкового органу.

Позиція

У своєму рішенні ВАСУ вказав чітку правову позицію відносно заявлених податковим органом вимог про визнання недійсним договору у зв'язку з його фіктивністю. Юридична позиція ВАСУ звучить наступним чином: угода не може бути визнана фіктивною, на основі свідчень директора, у випадку якщо є докази виконання договору у відповідності з діючим законодавством. Більше того, ВАСУ підкреслив, що визнання недійсним договору на основі того, що він був укладений з метою, що суперечить державним та публічним інтересам, не може бути предметом адміністративного позову.

Висновок

Беручи до уваги рішення ВАСУ, податкові органи скоріше за все будуть надалі дотримуватись практики визнання договорів нікчемними за наслідками податкових перевірок.

**Невиконання
податкових
зобов'язань
контрагентом
не може бути
підставою для
позбавлення
Компанії права
на податковий
кредит.**

У своєму рішенні від 31 жовтня 2012 року по справі № К/9991/74364/11 ВАСУ в черговий раз застосував принцип індивідуалізації відповідальності. Згідно рішення суду, добросовісний платник податків не зобов'язаний нести відповідальність за порушення податкового законодавства його контрагентом.

Факти

Податковий орган оскаржив право Компанії на податковий кредит на підставі того, що контрагент Компанії не сплатив податок на додану вартість в державний бюджет.

Компанія оскаржила податкове повідомлення-рішення в суді. Суди першої та апеляційної інстанцій задовольнили позовні вимоги Компанії.

Суду були надані документальні докази на захист правової позиції Компанії, в тому числі акти прийняття виконаних робіт, інвойси, платіжні доручення та податкові накладні.

ВАСУ підтримав рішення судів попередніх інстанцій.

Позиція

ВАСУ роз'яснив, що Компанія не може бути відповідальною за несплату податків її контрагентом, якщо у справі відсутні докази, що підтверджують існування домовленості між Компанією та її контрагентом про дії, спрямовані на досягнення незаконної податкової вигоди.

Будучи добросовісним платником податків, Компанія не зобов'язана і не уповноважена контролювати своєчасність сплати податків її контрагентом.

Висновок

ВАСУ підтвердив, що податкові органи не мають права оскаржувати право платників податків на податковий кредит на підставі невиконання податкових зобов'язань її контрагентом. Даний принцип не застосовується у випадках наявності доказів, що підтверджують факт узгоджених дій платника податків та його контрагента з метою отримання податкової вигоди.

ВАСУ своїм рішенням від 17 жовтня 2012 року у справі № К/9991/41983/12 вказав на те, що право платників податків на податковий кредит, підтверджене відповідними первинними документами, не може залежати від економічної доцільності їх господарських операцій.

Факти

В результаті податкової перевірки податковий орган оскаржив право Компанії на податковий кредит на підставі відсутності економічної доцільності договору, зобов'язавши Компанію сплатити додаткову суму податку на додану вартість в державний бюджет.

Компанія оскаржила податкове повідомлення-рішення в суді.

Суд першої інстанції задовольнив позовні вимоги Компанії, але апеляційний суд скасував рішення суду першої інстанції. В свою чергу, ВАСУ скасував рішення суду апеляційної інстанції і підтвердив право Компанії на податковий кредит.

Позиція

ВАСУ скасував рішення суду апеляційної інстанції на підставі того, що право Компанії на податковий кредит не може ставитись в залежність від наявності економічної вигоди в результаті здійснення тих чи інших господарських операцій.

ВАСУ підтвердив у своєму рішенні те, що, ні податкові, ні судові органи не уповноважені перевіряти економічну доцільність рішень платника податків при здійсненні ним господарської діяльності.

.

Контакти

Рон Барден

Партнер

ron.j.barden@ua.pwc.com

Роб Шантц

Партнер

rob.shantz@ua.pwc.com

В'ячеслав Власов

Партнер

slava.vlasov@ua.pwc.com

Андрій Пронченко

Старший менеджер

andrey.pronchenko@ua.pwc.com

Сергій Верланов

Менеджер

serhiy.verlanov@ua.pwc.com